

Leons Paegle

**KĀDAS MAZAS MEITIŅAS
PIEDZĪVOJUMI**

BĒRNU TEATRS DZEJĀ UN DEJĀ

DARBOJAS:

Lida.
Ilga.
Pamāte.
Tēvs.
Burvju mākslinieks.
Viļņu māte.
Vecmāmiņa.
1. piena sieva.
2. piena sieva.
Kārtībnieks.
Mēness.
Suns.
Kaķis.
Vilnītis.
Vilniši un vilnītes.
Tirdzinieki.
Jūrmalas pastaigājošies.
Zivis.
Zēns.
Meitene.

SKATUVE

Spēlēt var visur. Dekorācijas nav nepieciešamas. Skatuves dibenā priekškarveidīga ierīce ar 4 uzvelkamiem audekla vai papes prospektiem. Aiz ierīces izeja. Uz katra prospekta attiecīgās ainas dekorāciju tēlojums aplikacijās. Prospektus pēc katras ainas paceļ un nolaiž zēns un meitene.

Kostimus pa daļai var taisīt no krāsaina papīra. Kaķim un sunim attiecīga maska vai cita raksturīga pazīme. Tāpat zivīm. Pie kostimu pagatavošanas pēc iespējas strādā paši bērni un taisa tā, kā viņiem patik.

PIRMĀ AINA

Tirgus laukums. Dibenā mājas, tālāk baznīcas tornis. Galdiņi ar dažādām precēm. Aiz tiem pārdevēji. Gar galdiņiem un pa tirgus laukumu ritmiski kustas pircēji.

Maiznieki.

Maizīte garšīga, silta un smaržīga,
Kurzemē audzēta, Tukumā malta,
Rūpīgi raudzēta, smalka un balta!
Sanāciet!

Miesnieki.

Ak, kas par jaukumu — liesums ar taukumu!
Labākā, svaigākā, maigākā gaļa,
Vārāma, cepama, ēdama zaļa!
Sapērciet!

Sakņu sievas.

Salatu lapīnas, burkānu tapīnas,
Kāposti, sīpoli, redisi, gurķi,
Pirmās, ek, sēnītes — gailenes, murķi!
Sanāciet!

Piena sievas.

Sviests mums ar leknumu, krējums ar treknumu,
Piens vēl ar liepkoku slaucenes smaržu,
Nekrejots, nekristīts, paraugiet garžu!
Sapērciet!

Visi.

Sanāciet, sapērciet!
Sanāciet, sapērciet!

Pircējs.

Man maizi sveriet.

Pircēja.

Man gurķus beriet.

Otrs pircējs.

Man teļa ribas.

Otra pircēja.

Man piena gribas.

Lida basām kājām, vecos svārciņos, ar piena kannu
rokā uznāk, nostājas pirmās piena sievas tuvumā,
kniksē.

Labs rīts!

1. piena sieva.

Rīts ir labs, tu pati slikta!

Ko te man pa kājām maisies!

Projām taisies!

Lida.

Cik tu pikta!

Pievirzās 2. piena sievai.

Krustamāt, vai te var stāvēt?

2. piena sieva.

Kas es šai par krustamāti!

Nez' kam izkritusi tāda!

Rokas tā kā krupja āda!

Lida.

Tas no darba, krustamāte.

2. piena sieva.

Ak, no darba, palaidniece!

Tik tev darba — apkārt skraidīt

Un ar puikām ripas svaidīt.

Lida.

Dzijas tinu, lapas šķinu,

Guni kuru, gušņas duru,

Puķes leju, ganos eju,

Vāru, mazgāju un slauku.

2. piena sieva.

Ko še lien ar piena trauku?

Lida.

Pamāte man pavēlēja

Pārdot pienu.

2. piena sieva.

Ak tu viena!

Bezkaunīgām acīm zibi,
Pircējus man atvilkt gribi!
Taisies projām.

Lida.

Krustamāte!

2. piena sieva.

Taisies projām, es tev saku!
Ķeršu, kas man pagadīsies,
Un pa maku!

Lida.

Eju, eju!

Paiet gabaliņu tālāk.

1. piena sieva.

Ej aiz sētas, cauru dienu
Vari stāvēt tur ar pienu.

Burvju mākslinieks *jocīgi gērbies, ģitara rokā,*
uznāk.

Šurpu turpu, šurpu turpu!
Lielais burvis, lielais burvis,
Kam ne žogs, ne logs, ne durvis!
Slota, piesta, lize, abra —
Žvīks un žvāks, abrakadabra!
Hop, hop, galop!

Virpuļo dejā pa tirgus laukumu, spēlēdams ģitaru.

Pircējs.

Lielais burvi, ko tu zvani?
Nobur mani!

Pircēji.

Mani, mani!

Pircēja.

Mani arī, ja tu vari!

Pircējs.

Arī, arī!

Burvju mākslinieks *skrien lieliem lēcieniem gar*
tirdziniem un rāda kādu naudas gabalu.

Redziet, santiņš, santiņš, santiņš!

1. piena sieva.

Ko tu skrej kā mulķa antiņš?

Burvju mākslinieks pūš rokā, attaisa — tukšs.

Burvim slava — bij un nava.

Pieskrien 1. piena sievai.

Tu to esi pievilkusi,

Labā nāsī ievilkusi!

1. piena sieva.

Tavu traku!

Burvju mākslinieks.

Es tev saku!

1. piena sieva.

Ej pa ratu!

Burvju mākslinieks.

Laid, lai kratu!

Saķer piena sievas degunu, krata to, izkrīt santims.

Smieklī, aplausi.

Burvju mākslinieks pieskrien 2. piena sievai,

paņem piena kannu, noņem vāku, rāda ļaudīm.

Cik še piena?

Pircēja.

Pilna kanna.

Burvju mākslinieks.

Ak tu neredzīgā Anna!

Tikai puse.

Pircēja.

Otra puse?

Burvju mākslinieks.

Ūdens!

Smieklī, aplausi.

2. piena sieva.

Atdod kannu, velna piķi!

Burvju mākslinieks.

Atļauj vienu burvja stiķi!

2. piena sieva.

Valā laid, pa pirkstiem kraušu!

Aušo sevlīdzīgu aušu —

Tur to skuķi.

Burvju mākslinieks pieskrien Lidai.

Labucīti,

Dod man savu skabucīti.

Paķer Lidas kannu.

Pircēji.

Re, kas tas? Kas? Tur! Te tas!

Uzskrien kaķis, viņam pakaļ riedams suns. Kaķis mēģina slēpties aiz pārdevēju galdiņiem, bet viņu no turienes gainā projām.

Lida.

Mūsu Incis! Inci, Inci!

Incis.

Nau — au!

Slēpjas aiz Lidas un burvju mākslinieka.

Suns.

Vau — vau!

Apgāž burvju mākslinieku ar piena kannu; piens izlīst.

Incis.

Murra — murr!

Laiza pienu.

Suns.

Vau, vau — urr!

Metas kaķim virsū. Abi plēsdamies aizveļas pa tirgu un nozūd.

Lida.

Vai, vai manu! Incīt, Incīt!

Apskata izlijušo pienu, bēdīga.

Ko nu pamātei lai saku!

Burvju mākslinieks pieceļas, stērbeles purinā-dams.

Žēl par manu jauno fraku!

Lida.
Ne vairs piena man, ne naudas!

Sāk raudāt.

Burvju mākslinieks.
Še tev santiņš, pāries raudas.

Dod santimu.

Lida.
Pamāte man prasīs latu.

Raud.

Burvju mākslinieks.
Latu, latu, kratu, kratu!

Izmeklē visas kabatas, apgriež otrādi, iztausta visas vīles.

Ak tu mīlīt, manu zīlīt,
Visas kabatas man tukšas.

1. piena sieva.

Piebur nu sev abas nāsis,
Liec, lai nauda birst kā tāsis.

Burvju mākslinieks.
Pieburt var, kur nauda turas,
Kur tās nav, tur nepieburas.

*Kaut ko iedomājas; priecīgs. Norauj cepuri, griežas pie
pircējiem.*

Maksā naudu burvja prakse —
Desmit santimu man takse.
Lūdzu, lūdzu — meitenītei.

Pircējs.
Nav man vaļas.

Pircēja.
Kas man daļas.

Otrs pircējs.
Nost no kājām!

Otra pircēja.
Laiks uz mājām.

Izklīst.

Burvju mākslinieks *pie pārdevējiem.*
Lūdzu nieciņu no peļņas.

Maiznieki.

Laiki dārgi.

Miesnieki.

Peļņa maza.

Sakņu sievas.

Gurķi vārgi.

Piena sievas.

Govs kā kaza.

Izklīst.

Burvju mākslinieks.

Ķīku kazas! Verstu stabi.

Bēdīgs.

Ko nu darīsim mēs abi?

Lida.

Raudāsim.

Raud.

Burvju mākslinieks.

Nē, padomāsim.

*Nosēžas zemē, saliek kājas krustiski, pirksts pie pieres,
domā.*

Rokā, rokā! Izdomāju!

Uzlec un aizskrien.

Lida.

Nabadziņš, grib mani žēlot!

Pats ir žēlojams bez naudas.

Nāk un nāk man virsū raudas.

Raud.

Ilga *rožainā tērpā, rožainām matu lentēm, rožainu so-
miņu rokā uznāk, ierauga Lidu.*

Ko tu raudi, kas tev vainas?

Lida.

Es tāpat. Nekas nav vainas.

Ilga.

Māsiņ, saki, palīdzēšu.

Lida.

Kas tu esi?

Ilga.

Esmu Ilga. Kas tu esi?

Lida.

Esmu Lida.

Ilga *sniedz Lidai roku.*

Nu mēs draudzenes, nu saki.

Lida.

Incītis ar suņa Rūzi

Apgāza man piena krūzi.

Svešā māte naudu gaida,

Kur nu ņemšu — sitīs mani!

Ilga.

Vai, kur ļauna svešā māte!

Lida.

Tava laba?

Ilga.

Debestiņa —

Manas pašas māmuliņa!

Viņas dota rožu rota,

Viņas rožu maks ar naudu;

Varu pirkt vai putna pienu

Šodien sev uz dzimumdienu.

Lida *nopūšas.*

Man nekad nav dzimumdienas!

Ilga *izbrīnījies.*

Nav pa visu kalendaru

Tev nevienas dzimumdienas?

Lida.

It nevienas!

Ilga.

Nu, tad palūdz mīlo Laimu,

Lai tev uzdāvina vienu

Mazu mazu dzimumdienu.

Lida *pieskaras Ilgas kleitai.*
Vai, cik skaista!

Ilga.
Vēl man divas:
Viena balta, otra zila.

Lida.
Man tik šī, bet ir tad stipra:
Ziem' un vasar' nesadila.

Ilga.
Nu, bet kādas tavas kurpes?

Lida.
Nav nekad man kurpju bijis.

Ilga.
Man ir sandales un kurpes.
Brītiņu domā.
Nu es zinu: uzdāvāšu
Zilo kleitu tev un kurpes,
Lai tev ar tiek dzimumdiena!

Lida *krata galvu.*
Tava māte neatļautu,
Svešā māte skrandās rautu,
Teiktu, es to nozagusi!
Jau par pienu mani sitīs.
Sāk atkal raudāt.

Ilga.
Neraud', raudāšu es arī!
Priecīgi.
Nu es gan patiesi zinu:
Še, ņem visu manu naudu,
Atdoš pamātei par pienu.

Attaisa somiņu, izņem naudu, atdod Lidai, līksmi griežas riņķī uz papēža.
Tavu jauku dzimuudienu!

Lida *saņem naudu.*
Tevi sūta milā Laima?

Ilga.

Pati nācu, pati eju!
Sveika, Lida! Neaizmirsti
Atnākt šovakar pie manis
Svētīt manu dzimumdienu,
Diet ar mani rožu deju.

Projām.

Lida.

Gan jau aiziešu pēc darba.

Paņem piena kannu.

Vai, bet kur tad viņa dzīvo?

Steidzas Ilgai pakaļ.

Kur tu dzīvo? Ilga, Ilga!

Nozūd.

Burvju mākslinieks uzskrien.

Labā ziņa, mīlmeitiņa!

Naudu nesu! Kur tu esi?

Apskatās.

Ak tu manu labucīti,

Prom ar visu skabucīti!

Vai tad es ne lielais burvis,

Kam ne žogs, ne logs, ne durvis?

Atradišu, atradišu!

Projām.

*

Zēns un meitene, ritmiski kustoties, uznāk un noliek skatuves priekšā plakatu:

— **Atļauts plaukšķināt!**

Vietas neatstāt! —

Novāc galdiņus, paceļ pirmās ainas prospektu — redzama otrā aina. Apgriež plakatu — uzraksts:

— **Otrā aina —**

Aiznes plakatu.

OTRĀ AINA

Mājas priekša. Redzamas durvis un logs.

Lida *uznāk, bailīgi paskatās pa logu istabā, pieiet pie durvīm, pagrūsta tās.*

Pamātes balss.

Kas tur ir?

Lida.

Es esmu — Lida.

Pamāte *pabāž galvu pa logu.*

Ak tu tāda laiskā ķida!

Nu es tevi sutināšu!

Aizsit logu.

Lida.

Rokas — spaiļes, acis — gailēs!

Kur nu bēgšu? Tavas bailes!

Pamāte *gar stūri ar rīkstēm.*

Kur tu biji, aizmigule?

Lida.

Tirgū biju.

Pamāte.

Melu kule!

Laika zagle! Pastaigule!

Grib sist Lidai.

Lida.

Sit par vainu suņa Rūzi —

Apgāza viņš piena krūzi.

Pamāte.

Ko? Tu piena nepārdevi?

Rādi kannu! Nu es tevi!

Sit Lidai rīkstēm.

Lida.

Žēlo mani! Še tev nauda!

Sniedz pamātei naudu.

Pamāte.

Kas par naudu? Kāda nauda?

Lida.

Piena nauda. Ilgas dota.

Pamāte *paņem naudu.*

Ko tu dzied, vēja slota?

Rūzis apgāzis šai krūzi,

Bet, kad krietni ņem uz grauda —

Skaties — atrodas i nauda.

Tāda blēde! Sausā ēde,

Gadiem ēd pie manas miesas!

Nu tu dabūsi no tiesas!

Satver Lidu, grib sist.

Lida.

Nesit mani! Vaļā laid!

Izraujas un aizskrien.

Pamāte.

Panāks tevi mani spaidi:

Naktī iekšā nelaidīšu,

Maizes nedošu ne druskas,

Kamēr atnāksi ar godu

Saņemt nopelnīto sodu.

Nozūd aiz stūra.

Lida *panāk uz priekšu.*

Ak tu manu smagu bēdu:

Kur lai guļu, ko lai ēdu?

Tēvs, *vecs, salicis, uznāk.*

Ko tu pūti tur tik grūti,

Meža dūja — sērotāja?

Lida *pieskrien tēvam.*

Žēlo mani, mīlo tētiņ,

Nav man cita žēlotāja.

Tēvs. Teic, kas spiež tev dvēselīti?

Lida. Pamāte bez vainas sita,
Nevarēju — projām skrēju.

Tēvs. Neba nu bez vainas sita?

Lida. Miļo tētiņ, kā tu vari...

Tēvs pārtrauc. Tu man bieži blēņas dari.
Pamāte ik dienas sūdzas.

Lida. Miļo tētiņ...

Tēvs. Labi, labi!
Tev nu viņa jānolūdzas.
Nāc, pie mātes iesim abi.

Lida. Tā nav māte! Svešā māte!
Visiem bērniem māmuliņas,
Tikai es bez debestiņas!
Tētiņ manu, mīlo, labo,
Noiesim pie māmuliņas.

Tēvs. Kā mēs notiksim pie viņas?
Dzīvo tā aiz kapu žoga,
Ne tur durvju, ne tur loga.

Lida. Zinu, zinu, mīlo tētiņ.
Reiz ar jūras vecmāmiņu
Uzmeklējām kapkalniņu,
Kur zem baltas smilšu segas
Apguldīja māmuliņu.
Tētiņ, puķes aiznesīsim.

Tēvs. Nevar turpu.

Lida.

Kāpēc nevar?

Tēvs.

Tāpēc, muļķīte, ka nedrīkst.
Tu vēl maza, nesaproti.

Lida.

Vai tev bail no svešās mātes?

Tēvs *saslejas.*

Bail no viņas, tādās mailes!
Nav un nav nemaz man bailes:
Iesim!

Saņem Lidas roku. Logā pamātes galva.

Pamāte.

Ak, tad nav nemaz tev bailes?
Vai no manis, mīlo vīriņ?

Tēvs *saraujas maziņš.*

Nē, no Lidas, mīlo sieviņ.

Pamāte.

Ak, no Lidas, gudrais gaili!
Pagaid', es tev došu baili!
Panāc šurpu!

Tēvs *mīnājas uz vietas.*

Mīļā sieviņ...

Pamāte.

Es tev saku, panāc šurpu!

Tēvs.

Nāku, nāku!

Pieiet pie loga.

Pamāte.

Noņem cepuri!

Tēvs.

Ak dieviņ!

Noņem cepuri.

P a m ā t e *ieķeras viņam matos.*

Tagad atbildi man, kurpu
Gribēji tu iet ar skuķi?

T ē v s.

Es — nekur... es...

P a m ā t e *purina viņu.*

Saki! Saki!

T ē v s.

Neplēs! Teikšu! Kādu puķi,
Kādu sīku zaļu lapu
Aiznest gribējām uz kapu.

P a m ā t e.

Ko? Pie viņas? Iet bez ziņas?
Līdz ar skuķi? Dundurduķi!
Nu es dundurus tev dzišu!

T ē v s.

Neplēs, vairāk nedarišu!

P a m ā t e.

Marš pie darba!

T ē v s.

Vai, cik skarba!
Ak tu sieviņ! Dieviņ, dieviņ!
Klībo projām.

L i d a.

Miļtētiņu, nabadziņu!

P a m ā t e.

Ko tu lūri vēl gar stūri!
Taisies prom, lai tavas slakas
Nebūtu še vairs ne smakas!

Aizsit logu.

L i d a.

Nu es gluži bārenīte
Kā šī raibā mārenīte,
Kas pa manu roku tekā.

Skatās uz mārīti.

Mārīt, dieva kukainīt,
Teic, kur būšu rīt no rīt?

Noskatās pakaļ mārītei, kura aizlaižas.
Aizskrēja uz jūras pusi...
Būt' tai līdzī aizskrējusi — —
Trūkst man spārnu, trūkst man — naudas.

Nosēžas. Raud.

Incis *uznāk, pieglaužas Lidai.*

Ņau — miau! Ņau, ņau — miau!

Lida.

Incīt, nebūtu tu sācis
Ķildu celt ar suņa Rūzi,
Neapgāztu piena krūzi,
Nebūtu man tagad jāraud.

Incis.

Ņau — miau!

Glaužas pie Lidas.

Lida.

Ko tad, Incīt manu?
Vai tu lūdzies piedošanu?
Jā? Nu nāc, lai apmiļoju.

Apmiļo Inci, nopūšas.

Nav, kas apmiļotu mani.
Būtu Ilga — rožmeitiņa,
Nezinu, kur dzīvo viņa.

Incis.

Ņurrā, ņurrā, jurrā, jurrā.

Lida.

Ko tu saki, manu Incīt?

Incis.

Jurrā, jurrā.

Lida.

Jūrā, jūrā?

Sasit plaukstas.

Mārīte uz jūru skrēja,
Incis jūru pieminēja —
Tur jau viņa — vecmāmiņa!
Cimos gaida mazo Lidu.
Turpu, turpu — plidu lidu!
Uzlec, grib skriet projām.

Incis.

Ņau, ņau, ņau-a!

Lida.

Ko tu saki: nav, nav naudas?

Apraujas, klusi.

Jā, patiesi, nav man naudas!

Kā lai turp bez naudas tieku?

Slauka asaras.

Burvju mākslinieks bez ģitaras, ar slotas kātu.

Tavu prieku! Jāšus lieku

Žvīkš un žvāks ar slotas kātu

Un kā nagla esmu klātu.

Pieiet Lidai.

Ak tu manu mīlmeitiņu,

Kur tev daudz ir asariņu!

Meklē sev pa kabatām.

Kratu, kratu, ko es kratu —

Še par pienu vienu latu.

Dod Lidai naudu.

Kratu, kratu, ko es kratu —

Še par bēdām otru latu.

Dod Lidai vēl naudu.

Lida.

Vai tev pašam nevajaga?

Burvju mākslinieks.

Nevajaga — nauda smaga,

Kavē manu lidošanu.

Lida.

Cik tu labs! Nu braukt es varu.

Burvju mākslinieks.

Kur tu brauksi, mazmeitiņa?

Lida.

Jūrmalā man vecmāmiņa.

Burvju mākslinieks.

Pamāte tev zobus trina?

Lida.

Prom no mājām mani dzina.

Burvju mākslinieks.

Akmens vāle! Dzelzu zāle!

Brauc — tas labi. Brauksim abi.

Lida.

Incīt, vai tu arī brauksi?

Incis.

Ņau.

Pielec pie durvīm.

Lida.

Nē? Nu, tad ardievu, Incīt.

Māj pret mājiņu.

Dzīvo vesels, mīlo tētiņ,

Patur' prātā savu Lidu.

Tagad projām, plidu lidu!

Burvju mākslinieks.

Kur tad īsti, mazmeitiņa,

Dzīvo tava vecmāmiņa?

Lida.

Jūrmalā, vai tad tu nezin'?

Burvju mākslinieks.

Nezinu. Bet vai tu zini?

Lida.

Zinu gan, bet neatminu.

Burvju mākslinieks.

Nu, tad abi esam labi.

Tikai turpu, tikai turpu!

Slota, piesta, lize, abra —

Žvikš un žvāks abrakadabra:

Atradīsim, atradīsim!

Abi aizskrien.

Incis nozūd aiz stūra. Uzņāk zēns un meitene ar plakatu:

— Maza pauze. —

TREŠĀ AINA

Jūrmala. Jūra, priedes, balta bura. Priekšā kaudze jūras zāļu. Saule noriet pār jūru.

Redzami pastaigājošies. Uznāk burvju mākslinieks un Lida.

Lida.

Tāda maza mājelīte,
Galvā salmu cepurīte,
Mājas galā dievkociņi,
Jūras malā vītoliņi.

Burvju mākslinieks.

Negriezās uz vistas kājas,
Sienas nebij peperkoku?

Lida.

Ista māja, nevis joku!

Burvju mākslinieks.

Jauku joku dēkainība
Labāka kā īstenība.
Nāc nu vēl pa kreisi roki,
Tur jau būs tie vītolkoki.

Abi aiziet.

Uznāk piena sieva un kārtībnieks.

Piena sieva.

Apgriezu sev visas kules,
Ielīdu vai pati makā —
Nav un nav — mans lats kā akā.
Te uz reizi kā no gaisa —
Burvis šito joku taisa!
Lielais burvis — tavu velnu —
Baltu pataisa par melnu,
Skrien pa skursteni ar piestu,
Atvelk pienu, apbur sviestu.
Tirgū viņš turpat uz vietas

Iebūra man labā nāsī
Santimu, lūk, šitik platu,
Izburt tādām nieka lieta
Man no maka sīku latu.

Kārtībnieks *bailīgi.*

Ak tu sūrā!

Tad jau viņš var ieburt jūrā!

Piena sieva.

Nevar, nevar, esiet droši,
Runājiet tik pavēloši,
Tad viņš nobīsies kā pīpis,
Ies pa priekšu jums kā snīpis.

Kārtībnieks.

Ja to krietnos dzelžos slēgtu,
Tad nu gan viņš neizbēgtu?

Izvelk no kabatas dzelžus.

Piena sieva.

Nekaitētu, nekaitētu!

Apskatās.

Tas ir viņš! Nāk šurpu tieši!

Kārtībnieks.

Turieties man blakus cieši!

Lida *ar burvju mākslinieku uznāk.*

Laikam būs uz otru pusi.

Apstājas.

Esmu gluži nokususi.

Burvju mākslinieks.

Dod man roku, labulīti,
Galvu augšā, cabulīti!
Uziet zemes neuzietas
Nav tik viegli.

Kārtībnieks.

Ne no vietas!
Padodies ar labu prātu!

Burvju mākslinieks.
Kas tad tas par slotas kātu!

Kārtībnieks *pa daļai aiz piena sievas.*
Augstās priekšniecības vārdā...

Burvju mākslinieks.
Slotas kāts lec vīram bārdā!

Kārtībnieks.
Tevi, burvi, apcietinu.

Burvju mākslinieks.
Kas? Par ko?

Kārtībnieks.
Par vienu latu.
Rokas augšā! Ļauj, lai kratu.

Burvju mākslinieks.
Pacelt nevaru, sāp ribas;
Krati vien tāpat, ja gribas.

Kārtībnieks.
Stāvi mierīgs, nepakusties!
Klusi uz piena sievu.
Šķiet jums, drošs es varu justies?

Piena sieva.
Pilnīgi. Var ņemt kā sīgu.

Kārtībnieks.
Lai tad iet ar dievpalīgu.

Sāniski pievirzās burvju māksliniekam un ķeras tam pie kabatām.

Lida.
Ko jūs darāt? Neaizskariet!
Viņš ir labs.

Piena sieva *parauj Lidu sāņus.*
Tu pati laba!
Abus kopā siet pie staba!

Kārtībnieks *beidz kratīt.*
Neatrodu.

Piena sieva.

Tavu sodu!

Vai tik nebūs skuķim devis?

Skuķi, nauda ir pie tevis?

Iegrūž roku Lidai kabatā un izvelk latu, gaviļēdama.

Es jau teicu: lūk, kur viņa!

Lida.

Nauda man no krusttētiņa.

Puse izgāja uz ceļa,

Otru pusi paglabāju.

Kārtībnieks *uz burvju mākslinieku.*

Kur tu ņēmi?

Burvju mākslinieks.

Ieķilāju

Savu gitaru es vakar.

Piena sieva.

Melo, melo, ak tu rakar!

Kārtībnieks.

Dzelžos iekšā! Tiesas priekšā!

Grib uzlikt dzelžus.

Burvju mākslinieks *izrauj un aizsviež dzelžus.*

Neaizskari! Apkrist vari!

Skaidru seju pats es eju.

Pret Lidu.

Sargās tevi, mazmeitiņa,

Pati laimes māmuliņa.

Manis gaidi...

Lida.

Līdzī laidī!

Kārtībnieks.

Marš, uz priekšu!

Lida.

Neaizsniegšu

Es bez tevis vecmāmiņas!

Grib sekot.

Kārtībnieks uzbrēc.

Ne no vietas! Nav pie lietas!

Aizved burvju mākslinieku. Piena sieva seko.

Lida ilgi noskatās viņiem pakaļ.

Mocīs viņu, nabadziņu!

Ko lai daru? Kā lai varu?

Kur lai rodu vecmāmiņu?

Griežas pie kāda kunga.

Lūdzu, neņemiet par ļaunu...

Kungs.

Neubago! Proties kaunu!

Aiziet garām.

Lida griežas pie kādas dāmas.

Lūdzu, vai jūs...

Dāma dusmīgi paskatās un aiziet.

Lida griežas pie otra kunga.

Mīlais kungs, vai jums nav ziņu,

Kur var atrast vecmāmiņu?

Tumsas pilni jūras kakti —

Kur lai palieku pa nakti?

Kungs.

Ziņas — policijai prasi,

Naktij — viesnīcu sev rasi.

Lida.

Mīlais kungs, es nesaprotu...

Kungs aiziet.

Nav, kas padomu man dotu!

Galīgi satumst. Visi staigātāji projām.

Lida sauc pret jūru.

Kur tu esi, vecmāmuļa?

Ierauga jūras zāļu čupu.

Zālītes! Te laba guļa.

Atsēžas zālēs.

Vai, kā esmu nogurusi!

Atguļas zālēs.

Viļņu māte aizmigusi,

Miegā vilnišus vēl paijā...

Vilniši dzied: aijā, aijā.

Labu nakti! Aijā, aijā.

Aizmiegs. Lec mēness. Viss kļūst zaļgani sudrabots un teiksmains. Jūra sāk pamazām viļņoties. No jūras izkāpj Vilnītis. Viņam seko vilniši un vilnītes zilos uzvalkos, baltām putu cepurītēm.

Vilnītis.

Čalu, čalu, šurp uz malu!

Ēju, ēju, necelt vēju!

Mēnesstilts lai nesairtu.

Sudrabs dzelmē nesabirtu.

Rokā roku, lieciet loku!

Siju viju, aiju vaiju,

Vieglāk lidojiet par kaiju,

Dziediet saldu pusbalstiņu,

Netraucējiet māmuliņu.

Vilniši un vilnītes.

Dziedam saldu pusbalstiņu,

Netraucējam māmuliņu.

Iet rotaļā.

Aiju vaiju, siju viju —

Vērpjam mēnesstaru dziju.

Klipu klapu, raitairīdu —

Aužam sudrabotu zīdu.

Naigi, naigi, maigi, maigi

Izrakstām ar zvaigžņu zaigu;

Šujam, šujam zēgelīti,

Šujam, šujam zēgelīti.

Pa rotaļas laiku atrisina garu, mirdzošu, miglai līdzīgu zēgeli.

Vilnītis.

Kam būs jūsu zēgelīte?

Vilnīši.
Tam būs mūsu zēgelīte,
Ko mīl jūras māmuliņe.

Vilnītes.
Kas ir viņu maigumiņa,
Mēnesstaru zaigumiņa.

Vilnīši.
Kam ir pārļu pilni plaksti.

Vilnītes.
Mirdz pār pieri zvaigžņu raksti.

Visi.
Tam būs mūsu zēgelīte.

Vilnītis.
Metiet zēgelīti jūrā,
Lai gul viņu mātes pūrā,
Kamēr būs, kam atdot viņu.

Visi.
Metam jūrā, mātes pūrā,
Kamēr būs, kam atdot viņu.
Iemet zēgeli jūrā.

Vilnītes.
Ķeriet mūs! Mēs līdzī vējam!
Aizskrien.

Vilnīši.
Noķert pašu vēju spējam.
Pakaļ.

Vilnītes *saskrien ap Līdu.*
Kas te tāda?

Vilnīši *pieskrien.*
Kāda, kāda?

Vilnītes.
Tāda maza. Brūni pleci,
Kājas kailas, svārki veci.

Vilnīši.
Kāda skumja, kāda maiga!
Spoža lāsīte uz vaiga.

Vilnītes.

Pērļu pilni acu plaksti.

Vilnīši.

Mirdz pār pieri zvaigžņu raksti.

Vilnītis pienāk.

Klusāk, klusāk soļus lieciet,

Meitenīti neaiztieciet.

Tā ir tā, kas vakar vēli

Nopūtās pār jūru žēli:

— Labu nakti! Aijā, ai jā... .

Redziet, kā to mēness paijā.

Mēness stari krīt uz Līdu. Tā sakustas un atver acis.

Vilnītes.

Viņa mostas!

Vilnīši.

Viņa ceļas!

Līda *pieceļas sēdus.*

Kas jūs esat, mīlie bērni?

Vilnīši un vilnītes.

Viņu meitenes un zēni.

Līda.

Kā jums klājas? Kur jums mājas?

Vilnīši un vilnītes.

Rotaļās ar vakarvēju,

Dienvīdvēju, rīta vēju

Bieži ejam — ēju, ēju.

Zēģeļu un kaiju sniegi

Klēpī šūpojas mums liegi;

Zvaigžņu zaigu, mēnessmirdzu

Savijam ar ūdensmirdzu

Un pār zaļo jūras grīdu

Klājam sudrabotu zīdu.

Bet, kad ziemeļvēja brāzma

Jūrā deg kā balta blāzma,

Mūsu lielie brāļi mostas,

Kaijas vaid un laivas stostās, —

Steidzami uz mātes pili,
Kur zied jūras dārzi zili,
Strūklas zelta grodos čalo,
Bālganzaļi torņi balo,
Sārto sārta koraļvārti.

Lida.

Ai, cik jauki, ai, cik zvīļi!
Jūs tik labi, jūs tik mīļi, —
Daudz gan arī zināt, rasi?

Vilnīši un vilnītes.

Ko tu zināt vēlies? Prasi.

Lida.

Vai jums būtu tāda ziņa:
Kur mīt mana vecmāmiņa?

Vilnīši saskatās.

Kur tā vecmāmiņa būtu?

Vilnītes.

Mums šis jautājums par grūtu.

Vilnītis.

Tūliņ skriesim, izzināsim,
Ķirļus, kaijas pajautāsim,
Zivis, delfinus un roņus.

Aizskrien.

Vilnīši.

Aļģes, meldrus, treknos doņus!

Aizskrien.

Vilnītes.

Ziemeļvēju tālskrējēju.

Projām.

Lida.

Tā kā rūsa aizzibsnīja.

Nosēžas.

Laikam sapnis vien tik bija.

*Šai brīdī no jūras puses viņai tuvojas vecenīte zilā seģenē,
zilās karpēs un cepurītē.*

Lida.

Vecmāmiņa! Tu tā esi?

Vecenīte *pieiet Lidai.*

Lida.

Vai tu esi vecmāmiņa?

Vecenīte *sniedz Lidai roku.*

Lida.

Tā kā nebūtu, kā būtu...

Rokā sev kā vilni jūtu.

Kas tu esi?

Vecenīte *ved Lidu uz jūru.*

Lida.

Kur tu vedi?

Nosliksim! Tur taču jūra!

Vecenīte *paceļ roku pār jūru.*

Lida *pārsteigta raugās pa kreisi.*

Pērļu laiva, zīda bura

Augšā nirst no tumšās dzīles,

Lec un spīgo ūdens zīles,

Blāzma sāk pār jūru plesties.

Vecenīte.

Iesim sēsties.

Abas prom pa kreisi.

*

Uznāk zēns un meitene ar plakatu:

— Pauzes nav un tūliņ sāksies. —

Atnes lielu jūras augu krūmu, paceļ trešās ainas perspektu — parādās ceturtais aina. Apgriež plakatu; lasāms:

— Ceturtais aina —

Aiznes plakatu.

CETURTĀ AINA

*Viļņu mātes pils. Vienā pusē sārti koraļu vārti, otrā —
bālganzaļi torņi. Strūkla zelta grodos. Priekšā liels jūras
augu krūms. Meduzas, jūras zvaigznes un citi jūras stādi.*

Ienāk Viļņu māte un Lida.

Viļņu māte.

Vai tu nebaidies no darba?

Lida.

Acis darba izbijās,
Rokas darba nebijās;
Kam rokām bijāties,
Kad zināja padarīt.

Viļņu māte.

Kur tev tāda vārdu rasme,
Kur radās darba prasme?

Lida.

Labu ļaužu vārdus zinu,
Svešās mātes darbus dzinu.

Viļņu māte.

Smagi svešās mātes darbi?

Lida.

Nespiež darbs, bet vārdi skarbi.

Viļņu māte.

Trīs man darbi, ja tos spēsi —
Laipnus vārdus tevim došu,
Palīdzēšu, apmīlošu,
Nevarēsi — nebūs laipnēs.

Lida.

Teic tos darbus, krustmāmiņa.

Viļņu māte.

Viļņos jākur uguntiņa;
Zivis, tumsā nosalušas,

Jāizviļ no jūras dzelmes
Sildīties pie uguns kvelmes,
Jāizsukā mani mati.
Sāc nu darbus viena pati.
Aiziet.

Lida.
Viļņos jākur uguntiņa —
Valgme jāvieno ar kvelmi,
Gaismas gars ar tumšo dzelmi —
Kā lai varu? Ko lai daru?

Domā.

Es redzēju mēnestiņu
Viļņos kuram uguntiņu;
Lāses dega irdzēdamas,
Dzirkstis skrēja mirdzēdamas.
Skatās uz augšu.

Kur tu esi, zeltsvārcīti?
Mēnesīti! Mēnesīti!

Mēness zelta svārkos, pūsmēness pierē, uznāk.
Ko tu sauci, darbu jauci?
Nav vēl zvaigznes izskaitītas,
Mākoņmalas nezeltītas.

Lida.
Mīlo, labo mēnestiņu,
Iekur viļņos uguntiņu.

Mēness.
Ja tu dosi man no sava,
Mans kas bij un tavs vēl nava,
Valgmē kvelmes šķēpu duršu,
Viļņu vidū guni kuršu.

Lida.
Dot no sava, kā vēl nava,
Kas bij tavs — to nesaprotu!
Bet, ja būtu man, es dotu.

Mēness.
Es pie vārda tevi turu.
Taisa zīmes.

Buru, buru, kuru, kuru!
Staru strēles, zaļas kvēles,
Zila zaiga, uguns naiga —
Sārto, svelme! Liesmo, dzelme!

Dzelmē iedegas daudzkrāsaina uguns.

L i d a.

Tavu jauku uguntiņu!
Lielo paldies, mēnestiņu!

Apskatās. Mēness nozudis.

Projām ir; ak tavu skubu!
Laikam darbi tam ar gubu.
Man vēl divi: tagad zivis
Jāizviļ no jūras dzelmes
Sildīties pie uguns kvelmes.
Kā lai varu? Ko lai daru?

Domā.

Dzīvojis reiz zvejnieks Mudris,
Dziesmu teicējs, darbos gudris,
Kas ar savu dziesmu varu
Krustā vīlis zivju baru.
Mēģināšu, padziedāšu.

Dzied.

Pusnakts melnu tumsu dveš,
Laizdamās pār jūru,
Debess dzelmē mēness pleš
Sudrabotu būru.

Vizēdamas plēnes birst
Cauri tumšām bangām,
Zili zaļi sārtas nirst
Līdz pat jūras dangām.

Visu nakti deg un spīd
Cauri dzelmes briesmām;
Zeltspurotas zivis slīd
Pretim laipnām liesmām.

Jūras ceros salts un baigs,
Še pie uguns silti,
Aizskanēs kā dziesma laiks,
Dejojot pa smilti.

Šurpu, šurpu, zivis, lai
Iesilst aukstās spuras!
Līču, loču, aiju vai —
Kamēr uguns kuras.

Pa dziesmas laiku no jūras iznāk zivis un rotājas uguns priekšā. Parādās Viļņu māte. Zivis beidz rotaļu un ap-sveic to.

Lida.

Krustmāmiņa, krustmāmiņa!
Divi darbi padarīti!
Ļauj nu raisīt matu pīti.

Viļņu māte.

Milmeitiņa, labulīte —
Smaga mana matu pīte.

Pamāj zivīm. Tās piesteidzas ar sēdekli. Viļņu māte ap-sēžas. Zivis noņem tās zilo cepurīti. Pār viņas muguru uz grīdu noveļas smags zaļu matu vilnis. Zivis pasniedz Lidai mirdzošu suseklīti.

Viļņu māte.

Nāc nu, meitiņ, sukāt lūko,
Lai ne saveļas, ne plūko.

Lida.

Dzirdēj' ļaužu valodiņu
Dodam labu padomiņu:
Ja tu sukā cekulīti,
Pamērc strautā suseklīti.

Aizskrien aiz krūma, patur suseklīti zem strūklas, atgrie-žas, sāk sukāt matus un dziedāt.

Viegli laižu zelta suku
Cauri zaļo matu juku;

Zelta suka glauž un mirdz,
Zaļās matu straumes irdz.

Maigi liecu sev ap roku
Smalcin smalko sprogu loku;
Sprogu lokā blāzma svīst,
Rokā zelts un pērles list.

Blāzmas straumes pīnēs pinu,
Mezglā tinu, saritinu;
Apdzīst zelta suseklīts —
Nu mans darbs ir padarīts.

*Dziesmai sākoties, zivis nostājas Viļņu mātes matiem abu
pušu un, ritmiski kustoties, palīdz Lidai matus sukāt,
glaust un pīt.*

Viļņu māte pieceļas.

Paldies saku, mīlmeitiņa,
Tev par roku naigumiņu
Un par darba maigumiņu,
Trīsreiz manus darbus veici,
Trīsreiz teici nu, ko vēlies.

Lida domā.

Atrodi man vecmāmiņu,
Atsvabini krusttētiņu,
Liec, lai ļaunā svešā māte
Tētiņu vairs nemocītu.

Viļņu māte.

Viss tas piepildīsies rītu.
Tu pret citiem laba biji,
Došu tev, ko neprasīji.

Uz zivīm.

Mazgājiet to rožainmaigu,
Apģērbiet ar zvaigžņu zaigu.

*Zivis aizved Lidu aiz jūras augu krūma pie strūklas.
Viļņu māte nozūd.*

Lidas balss.

Kāda rožlapaina tieku!
Kāda maiga! Tavu prieku!
Kam tās zilās zvaigžņu drānas?
Lentes? Kurpes? Manas? Manas!

Iznāk no aizkrūma zvaigžņotā kleitā, zilās matu lentēs un zvaigžņotās kurpēs. No otras puses uznāk Viļņu māte, vezdama pie rokas rožaini ģērbto Ilgu.

Viļņu māte.

Te ir mana milulīte —
Rīta ausma, rožpirkstīte,
Nāk, lai tevi apmīlotu,
Dāvā savu zvaigžņu rotu.

Lida.

Ilga!

Ilga.

Lida!

Pieskrien viena otrai, saķeras rokās.

Lida.

Lielo paldies, rožmeitiņa.

Ilga.

Nem par labu, mīļmāsiņa.

Lida.

Beidzot tevi uzmeklēju.

Ilga.

Nu mēs diesim rožu deju.

Abas.

Nu mums abām dzimumdiena!

Abas dejo. No kaut kurienes birst rozes.

Viļņu māte zivīm.

Dziļi jūrā, viļņu pūrā
Manu bērnu darināta
Zēgelīte noglabāta.
Skrejiņiet turpu, nesiet šurpu!

Zivis projām.

Vilnītis *uzskrien.*

Kur tā mūsu mīlmeitiņa?

Vilnīši un vilnītes *viņam pakaļ.*

Zinām mēs, kur vecmāmiņa!

Ilga *kopā ar Līdu viņiem pretim.*

Viļņu bērni, labu rītu!

Vilnītis.

Rīta ausma, rožpirkstīte,

Jau no dusas uzmodusies!

Rīts ir tuvu!

Vilnīši un vilnītes.

Rīts ir tuvu!

Viļņu māte *panāk uz priekšu.*

Kādi laišķi, mazie draišķi!

Kam tik vēlu?

Vilnītis.

Mums bij žēlu

Kādu zemes mazmeitiņu,

Meklējām tās vecmāmiņu.

Tikko atraduši pēdas,

Atgriezāties — jaunas bēdas:

Mazmeitiņa nozudusi.

Viļņu māte.

Paraugies uz otru pusi —

Liekas sveša?

Vilnītis.

Tā ir viņa!

Vilnīši un vilnītes.

Tā jau mūsu mazmeitiņa!

Saskrien ap Līdu.

Līda.

Sakiet, kur ir vecmāmiņa?

Vilnīši un vilnītes.

Jūras malā, ziemeļgalā,

Taisni vien un tad pa labi,

Kur aug vītoli un stabi,
Stabos tīkli, tīklos zivis;
Tad pa kreisi un uz priekšu...

Lida.

Pārāk tālu, nerasniegšu!

Viļņu māte.

Kurš šo joku ceļu skrēja?

Vilnītis.

Dzirdējām no ziemeļvēja.

Viļņu māte.

Neuzticiet ziemeļvejām,

Viņām allaž prātā spīte.

Ceļu zinās zēgelīte.

Zivis uzskriēn ar zēgeli.

Viļņu māte *vilnīšiem un vilnītēm.*

Kam būs jūsu zēgelīte?

Vilnīši un vilnītes.

Kam ir pērļu pilni plaksti,

Mirdz pār pieri zvaigžņu raksti,

Kas ir viļņu naigumiņa,

Mēnesstaru maigumiņa,

Ko mīl viļņu māmuliņa,

Tam būs mūsu zēgelīte.

Viļņu māte *Lidai.*

Tu tā esi. Nemi viņu,

Lieto to ar gudru ziņu:

Vēdini pret vakarpusi —

Atradīsi vecmāmiņu,

Vēdini pret dienvidpusi —

Atradīsi krusttētiņu,

Vēdini pret ziemeļpusi —

Atradīsi savtētiņu.

Lida *saņem zēgeli.*

Mīlā, mīlā krustmāmiņa,

Tu man tā kā māmuliņa.

Viļņu māte.

Dzīve tevi nežēloja,
Iežēloja tevi sapņi.

Dzirdami tāli zvani.

Laiks ir iet, jau rītu zvana.
Dzīvo sveika, meitiņ mana.

Noskūpstā Lidu.

Zivis, laiks ir uzvilkt būru.

Zivis prom.

Vediet, vilnīši, pār jūru;
Rožmeitiņa, soļiem sārtiem
Pavadi līdz dienas vārtiem.

*Kaut kur sāk spēlēt klusa muzika. Lida, Ilga un vilnīši
aiziet pa kreisi, Viļņu māte atkāpjas pa labi. Skatuve
satumst.*

*

Kad kļūst gaišs, uznāk zēns un meitene ar plakatu:

— **Piektā aina** —

*Novāc jūras augu krūmu, nolaiž atkal iepriekšējās ainas
prospektu. Aiznes plakatu.*

PIEKTĀ AINA

Skatuve kā trešajā ainā. Spīd mēness. Uznāk Lida un Ilga.

Lida *skatās atpakaļ, māj pret jūru.*

Sveiki, vilniši, ardievu!

Tālas balsis.

Mazmeitiņ, ardiev', ardievu!

Lida *raugās apkārt.*

Viss še maigs un zaigs, un svešāds,

Zib un viz kā burvju salā —

Kur mēs esam?

Ilga.

Ceļa galā.

Atpūties še jūras zālēs,

Kamēr zaļās debesstālēs

Vērsies sārti dienas vārti.

Laiks mums šķirties, mīlulīti.

Lida.

Māsiņ, saki, kur tu mīti?

Ilga.

Naktī tur, kur dārzi zili

Šalc ap viļņu mātes pili,

Rītos debessmalā ziedu,

Dienā bērnu pulkā dziedu.

Lida.

Kā lai es pie tevis tieku?

Ilga.

Meklē mani tā kā prieku,

Meklē dienu, gadu, mūžu —

Skaistākais ir meklēšana.

Nu, ardievu, māsiņ mana.

Noskūpst Lidu.

L i d a.

Skaistā teika, paliec sveika!

Ilga projām, Lida brītiņu stāv, tad paiet uz priekšu, kustē-
damās kā sapnī, un lēnām atrisina zēģeli, kura sāk
mirdzēt.

L i d a.

Zibi, zibi, zibspārnīte;
Nes man laimi, zēģelite!

M ē n e s s *uznāk.*

Turi vārdu, dod no sava,
Kas bij mans un tavs vairs nava.

L i d a.

Kas tas būtu, mēnesīti?

M ē n e s s.

Atdod laimes zēģelīti.

L i d a.

Nebij tava, viņu bija.

M ē n e s s.

Mana bija sudrabdziņa,
Mani iekšaudi un meti,
Debesskalnā šķeterēti.

L i d a.

Mīlo, mīlo mēnesīti,
Neatņem man zēģelīti.
Uzmeklēs tā vecmāmiņu,
Atsvabinās krusttētiņu,
Atdos tēvam vieglas dienas.

M ē n e s s.

Vārdu turi, neaizturi
Veltās runās manu darbu.

L i d a *skumji.*

Ņem, kas tavs, un neteic skarbu.
Atdod zēģeli.

Īsa mana laime bija,
Atzibsnīja, aizzibsnīja.
Tētiņ manu, krusttētiņu,

Nu vairs nevaru jums līdzēt.

Sirds man smagu bēdu pilna,

Acis pilnas asariņu.

Raudādama nometas jūras zālēs.

M ē n e s s.

Dārgas tavas asariņas,

Ļauj man līdzī paņemt viņas,

Debess kalnā uznesišu,

Zvaigžņu dārzā iestādīšu,

Lai ar gaismu silti maigo

Pāri bāru bērniem zaigo.

Noliecas pār Lidu.

Aiju paiju, plakstus veri,

Saldo miega dziru dzeri.

*Atliecas, izpleš zēģeli, vēdina pret vakariem, dienvidiem
un ziemeļiem.*

Vēdu, vēdu, trīsreiz vēdu,

Lai tev atņem katru bēdu,

Viss lai piepildās, ko vēlies.

*Nozūd. Zilā gaisma kļūst papriekšu bāla, tad sārta. Lec
saule un apspīd gulošo Lidu.*

T ē v s *suņa pavadībā uznāk.*

Suku, suku, suņukiņu,

Meklē manu mīļmeitiņu.

V e c m ā m i ņ a, *atgādina Viļņu māti, uznāk no otras
puses.*

Kmh, khe, khe, te, te, ja, ja.

S u n s.

Vau, vau, va!

T ē v s.

Kas tur tāds pa smiltīm kuļas?

Nāk tuvāk.

Izskatās pēc vecmāmuļas.

V e c m ā m i ņ a.

Tu tas, mīļo znotiņ, esi?

Vai no Lidas sveikas nesi?

Tēvs.

Vai tad Lida nav pie tevis?

Vecmāmiņa.

Ko, tu laidi to no sevis?

Tēvs.

Svešā māte izraidīja.

Vecmāmiņa.

Kur tad tava galva bija?

Tēvs.

Manu galvu sieva plēsa,
Manu mūžu dzēsin dzēsa;
Nevarēju — projām gāju.

Vecmāmiņa.

Nu tā paņems mantu, māju.

Tēvs.

Lai jau paņem, vilks ar viņu!
Kaut tik rastu mīļmeitiņu.

Vecmāmiņa.

Sapnī mani Lida sauca,
Visu nakti miegu jauca.

Suns, atradis Lidu, priecīgi.

Vau, au, au! Vau, vau, au, au!

Tēvs.

Viņa, viņa!

Vecmāmiņa.

Mazmeitiņa!

Abi piesteidzas Lidai.

Lida pamostas, pieceļas sēdus.

Mīlo, labo mēnesīti,
Neatņem man zēgelīti.

Ierauga vecmāmiņu.

Tu tā esi, Viļņu māte?
Vēlreiz jūrā darbus rodi,
Vēlreiz zēgelīti dodī.

Vecmāmiņa.
Ko tu runā, mazmeitiņa?
Es tā esmu — vecmāmiņa.

Lida uzlec.
Vecmāmiņa! Tavu prieku!
Nu es reiz pie tevis tieku!
Apskauj viņu; ierauga tēvu.
Tētiņš arī! Vai tu vari?

Tēvs.
Varu, varu.
Apskaujas.

Suns.
Vau, vau, vau!
Luncinās ap Lidu.

Lida.
Rūzis! Raugi, kādi draugi!

Suns nosēžas, paceļ priekškājas.
Vau!

Lida.
Vai nu žēl tev paliek, Rūzi,
Nelaimīgo piena krūzi?

Tēvs.
Viņš ir labs — pa pēdām skrēja,
Kamēr tevi uzmeklēja.

Lida.
Tad jau būsi arī manu
Izpelņijies piedošanu.
Noglāsta suni.

Suns priekā lec apkārt.
Vau, vau, vau! Vau, vau, vau!

Vecmāmiņa.
Arī suns met savu dabu,
Ja pie viņa iet ar labu.

Burvju mākslinieks ģitaru rokā uzskrien.
Gaisu gaisiem plīdu lidu
Skrēju meklēt mazo Lidu.

Lida *viņam pretim.*

Krusttētiņu, krusttētiņu!

Burvju mākslinieks.

Ak tu manu mazmeitiņu!

Saķer viņu un griež riņķī.

Lida.

Kā tev gāja?

Burvju mākslinieks.

Piemaksāja

Tiesas kungi klāt vēl latu,

Palūdza, lai skrien pa ratu.

Slota, piesta, lize, abra,

Žviks un žvāks abrakadabra!

Izpirku es savu spēli,

Ripoj' šurpu kā pa dēli.

Apskatās.

Sija vija kompanija?

Lida.

Vecmāmiņa...

Burvju mākslinieks.

Klanos zemu.

Klanās.

Lida.

Tētiņš mans...

Burvju mākslinieks.

Nost cepku ņemu.

Noņem ceputi.

Lida.

Suņa Rūzis...

Burvju mākslinieks.

Pīķa dūzis!

Ausis noraušu par sodu.

Ķeras sunim pie ausīm.

L i d a.

Lūdzu, lūdzu, tik ar godu.
Visam jābeidzas bez naida.
Ķepu, Rūzi, krusttēvs gaida.

R ū z i s sniedz ķepu.

Vau, vau, vau! Vau, vau, vau, vava!

B u r v j u mākslinieks.

Ja tu labs, man naida nava.

Saņem sniegto ķepu.

L i d a sit plaukstu.

Ai, kur skaisti, ai, kur zvīļi!
Visi draugi! Visi mīļi!

B u r v j u mākslinieks.

Tad vairs tālāk nav ko spēlēt.

Pret skatītājiem.

Atļaujiet jums visiem vēlēt
Ziemas vidū pavasaru.
Palieciet ar labvakaru.

*Sāk spēlēt ģitaru. Visi padejodami noiet no skatuves.
Burvju mākslinieks ar ģitaru pēdējais.*

*

Pār skatuvi iet zēns un meitene ar plakatu:

— Priekškars krīt. —